

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Skovly 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

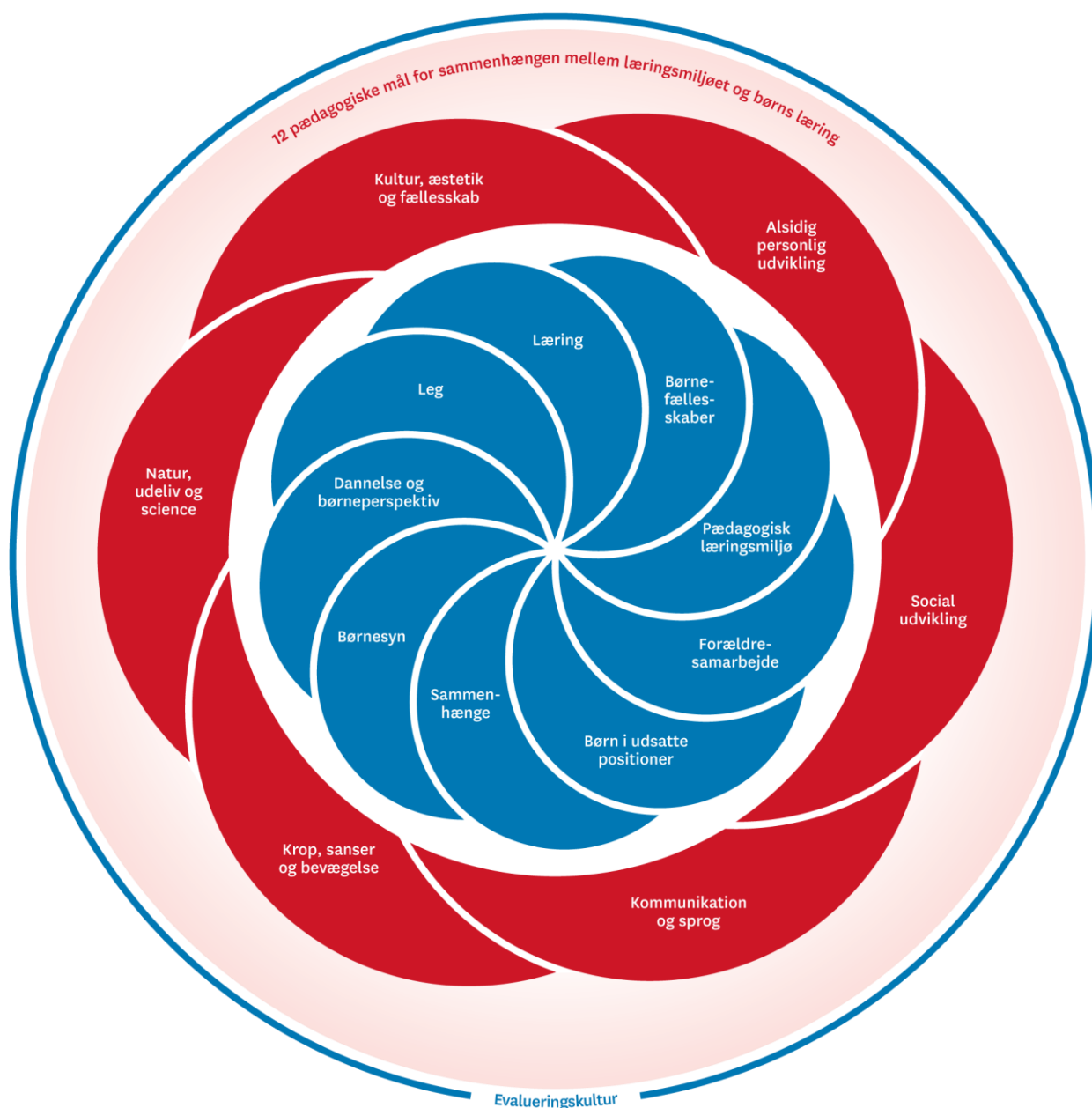
[*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *slette*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Den Pædagogiske læreplan er evalueret i efteråret 2021, dette er den redigerede udgave.

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Børnehuset Skovly er en aldersintegreret daginstitution, beliggende i Jyllinge i naturskønne omgivelser tæt ved fjord, strand og skov. Børnehuset er normeret til 37 vuggestuebørn fordelt på 3 stuer og 66 børnehavebørn ligeledes fordelt på 3 stuer. Børnene er igen fra sensommeren 2021 aldersblandede på stuerne i vuggestuen, efter vi i en periode ændredes strukturen i vuggestuen, så de yngste vuggestuebørn samles på 1 stue. Dette fordi tendenserne i de senere års forskning på vuggestue området pegede på, at det lille barns behov bedst blev tilgodeset ved at blive mødt i en mindre gruppe, i et roligt og trygt læringsmiljø med fokus på modtagelse, tryghed, tilvænning til nye voksne og livet i vuggestuen. Læs mere på side 17.

I vuggestuen er der fra 1. februar -22, 2 pædagoger og 1 medhjælper på alle 3 stuer og 1 pædagogmedhjælper der er "blæksprutte" og går ind, hvor der er brug for det.

I børnehaven er der fra 1 januar -22, 2 pædagoger og 1 medhjælper og på hver stue, på den ene stue er det en uddannet pædagogisk assistent. Herudover er der 1 pædagogmedhjælper som "blæksprutte".

Vi har 3 uddannelsesvejledere for pædagogstuderende og 1 vejleder for PGU elever og derfor ofte studerende i praktikforløb i huset.

Derudover har vi et tæt samarbejde med Jobcenteret og derved ofte praktikanter i virksomhedspraktik eller løntilskud.

I køkkenet er der ansat 1 økonoma, 1 køkkenassistent og 1 køkkenmedhjælper. Der laves mad til alle måltider i huset, plus der leveres mad ud af huset til en af byens børnehaver.

Børnehuset åbner hver dag 6:45 og lukker mandag til torsdag kl. 17:15 og fredage kl. 16:15.

Det er vigtigt for os i Skovly, at være et børnehus hvor der drages omsorg for både børn, forældre og personale, hvor vi har tillid til hinanden og hvor vi omgås med anerkendelse og respekt for hinandens forskelligheder, så alle kan føle sig trygge.

Det er vigtigt for os, at alle der kommer i huset mødes med nærvær og imødekommenhed og at vi er gode rollemodeller for børnene og hinanden.

Det er vigtigt for os at husets pædagogiske værdier er under udvikling og forandring og ikke låst fast i en bestemt pædagogisk retning, men tager udgangspunkt i børnenes behov for læringsmiljøer der understøtter deres udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Ligeledes er det værdifuldt for os, at have en ledelsesstruktur der indbyder til dialog og indflydelse og dermed til fælles ansvar for Skovlys fremtid.

Udarbejdelsen af "Den styrkede pædagogiske læreplan" tog for alvor sin start i det tidlige forår 2019, da både leder og Skovlys 2 faglige fyrtårne havde været på kursus i materialet omkring den styrkede læreplan. Arbejdet med de forskellige pædagogiske temaer fra læreplanen er dels foregået på skemalagte p-møder, stuemøder, refleksionsmøder og en enkelt pædagogisk lørdag. En del af arbejdet er foregået på tværs af huset og andet i vuggestuen og børnehaven hver for sig. Dannelsesbegrebet har været punkt på et fælles p-møde for hele området og efterfølgende på TUL-møder (grupper dannet på tværs af institutionerne i Nord). Fyrtårnene og pædagogisk leder har holdt planlagte opsamlings + sparringsmøder med hinanden og fyrtårnene har deltaget i stuenes refleksionsmøder, på den måde at fyrtårnet fra vuggestuen har deltaget i børnehavens refleksionsmøder og omvendt.

En del af materialet i denne udgave af læreplanen er derfor beskrevet som den pædagogiske hverdag så ud før Covid-19 ramte os og markant ændrede vores hverdag, gennem en nedlukningsperiode, langsom genåbning til hvor vi står i dag, hvor vi ikke helt er tilbage som før.

På p-møde i juni-20 evaluerede vi på, hvad vi har lært af corona tiden, og hvad vi vil bringe med videre i vores pædagogiske arbejde. De 2 pædagogiske fyrtårne har samlet evalueringerne i et arbejdsrapport som skal være med til at danne baggrund for vores pædagogiske praksis fremadrettet.

For lige kort at nævne nogle opmærksomhedspunkter: Små grupper med 1 voksen, har styrket nærværet og omsorgen. Aflevering i døren om morgenen, har givet roligere og hurtigere afleveringer – børnene er blevet modtaget enkeltvis af en nærværende voksen og vi ser, de er blevet mere selvhjulpne og mindre kede af det. Zone opdelingen på legepladsen har fået vores øjne op for, hvordan legepladsen med alle dens hjørner og kringelkroge, kan virke stor og uoverskuelig for det enkelte barn. Ved zone opdelingen, kan børn og voksne fokusere på, hvad kan lige præcis det her område bruges til. Mindre legetøj tilgængeligt, udvikler børnenes fantasi, kreativitet og øger sociale kompetencer. Høj hygiejne og det meget udeliv har nedsat syge fravær hos både børn og voksne. Pædagogikken målrettes direkte barnets alder og udviklingstrin i aldersopdelte grupper. Børnene har været hurtige til at falde til i de nye grupper og dannet nye relationer. Børnene bruger dem selv og deres krop gennem hele dagen, hvilket har styrket børnenes motorik.

Vi må konkludere at mødet med Coronaen rykkede os ud af vores komfort zone. Nu måneder efter kan vi se, at vi derved har fået en unik mulighed for at afprøve nye veje, se nye muligheder og justere på vores læringsmiljøer til gavn for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse og til god læring for de voksne.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Skovly ser vi barnet som et unikt, selvstændigt, socialt og kompetent tænkende individ med en mening om livet og med en række færdigheder og potentialer, der udvikler sig gennem relationer til andre børn og voksne. Vi er bevidste om at børn er forskellige og derfor skal mødes der hvor de er, og med den rette opmærksomhed, støtte og guidning hjælpes videre til nærmeste udviklingszone.

Børnene er medbestemmende i deres hverdag i relevante situationer og deres stemme værdsættes og tages alvorligt. Herved bliver de medskabere af deres egen trivsel, læring udvikling og dannelse. De lærer at turde sige sin mening, at føle sig anerkendt, respekteret og holdt af. Børnene lærer gennem demokratiske værdier, at det er ok at have sine egne meninger, men også at lytte til andre og at tage medansvar for fællesskabet.

Eksempel fra vuggestuen.

Rutsjebane på stuen:

T går selv hen til en voksen og tager hende med ud på badeværelset og peger på rutsjebanen, som hænger henover halvvæggen. Den voksne italesætter, det barnet udtrykker. "Nå, du vil gerne have rutsjebanen ned"

Den voksne tager rutsjebanen ned og T hjælper med at bære den. Der kommer flere børn til og sammen bærer de rutsjebanen ind på stuen, mens de snakker om, at de skal rutsje og hvor den skal stå. Den voksne sætter sig ved siden af, og børnene går selv i gang med en rutsjebaneleg.

Børnene udfordrer sig selv – rutsjer ned på maven, ryggen og hopper fra den. Finder ting, der bliver kørt ned af rutsjebanen. Den voksne guider til, at det ikke bliver for vildt – hvad må man og hvad må man ikke. Legen udvikler sig til, at børnene på skift står nede for enden og tager imod de andre børn der rutsjer.

Jævnligt bliver der konflikt i køen og den voksne guider børnene i at vente på tur, give plads og hjælpe hinanden. Nogen bliver i starten hjulpet ned ad rutsjebanen af en voksen, hvilket udvikler sig til at et barn hjælper og til sidst kan de selv og bliver mere modige.

Eksempel fra børnehaven:

Hockey

En voksen har taget hockey-posen med ud til vores fodboldbane, som aktivitet.

Flere børn kommer løbende og vil gerne være med

Den voksne har startet op med at fortælle børnene, hvordan reglerne er, når man spiller hockey. Der er sat rammer og grobund for hvordan spillet spilles.

Den første uge er den voksne deltagende i spillet, efterhånden overtager børnene selv spillet, de aftaler selv, hvem der er målmand, hvis nogen går fra spillet, kan en anden overtage pladsen (der er børn som står og venter)

Holdet består af 10 børn i alle aldre og forskellige køn (børnehave)

Bl.a. observere en stor dreng at der er for mange på det ene hold. (staven har 2 farver)

Han appellerer til at man fordeler holdene, så de er lige mange på hvert hold.

En af drengene bliver så ivrig over at spille, at han tager staven med ind for at få noget at drikke, så ingen andre overtager hans plads i spillet. Det accepterer de andre børn.

De voksne ser at der er tillid og tro på at alle børn kan være med.

Efter 2 uger vil børnene selv sætte hockey spil i gang.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø i Skovly er rammen for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse og skal være tilstede hele dagen, fra barnet træder ind af døren om morgenen og bliver mødt af nærværende og engagerede voksne, der ser barnet og dets behov for modtagelse, og til barnet afslutter dagen i enten vuggestuen eller børnehaven.

Det er vigtigt for os, at vi har et stimulerende læringsmiljø, med gode og trygge voksen og- børnerelationer, vi ser det som udgangspunktet for barnets læring. Vi inddrager naturen og nærmiljøet, som et aktivt læringsrum. Personalet har en vigtig rolle i at skabe miljøer med forudsigelighed, genkendelige daglige rutiner og en organisering der gør det muligt for barnet, alene eller i fællesskab med andre børn at indgå i sin egen læring. Barnet skal igennem sin opvækst danne sit jeg og sin identitet og tillære sig mange kompetencer, viden og værdier for at blive et helt menneske, der mestrer livet. Det kræver viden og omsorgsfulde voksne, der ser og føler barnet og udfordrer det i forhold til nærmeste zone for udvikling og læring.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at børn lærer forskelligt og er parate til at lære på forskellige tidspunkter, derfor har vi igennem årene øvet os i at følge barnets spor. Det giver et godt indblik i hvad barnet/børnene er optaget af lige nu. Ved at tage afsæt i børnenes initiativer understøtter vi børnenes udvikling. Børneperspektivet støttes bl.a. gennem medbestemmelse og børnene involveres aktivt i det daglige liv i børnehuset.

Vores tankesæt er, at børn er i læring gennem hele dagen, både i de formelle læringsmiljøer fx omkring en vokseninitieret aktivitet som ”samling”, eller i de uformelle læringsmiljøer som fx kan være i garderoben, hvor barnet gør sig klar til at gå på legepladsen, eller når det dækker bord, hjælper et andet barn m.m. altså den læring der finder sted i hverdagens mange rutinesituationer. Det er vigtigt, vi giver børnene tid nok til at øve sig og at vi har et læringsmiljø, hvor det er ok at noget er svært og det sikrer barnet tryghed og modet til at prøve igen.

Legen er nok barnets vigtigste indgang til læring, trivsel, udvikling og dannelse. Den er helt grundlæggende for barnets sociale udvikling og personlige læring. Børn lærer om omverdenen, de bearbejder indtryk og følelser. Der skal forhandles, øves demokrati og der er masser af lærerige konflikter i legen. Vi får rigtig meget vigtig viden om børnene igennem legen. Den viden bruger vi til at tilpasse læringsmiljøer til børnegruppens sammensætning og til at deltage i legen, hvor vi inddrager/inkluderer børn ”der står udenfor”. I Skovly lærer børnene, at vi alle har en betydning og noget at byde ind med og hører til i vores fællesskab. Børnene lærer moralske værdier som at tale pænt til hinanden og at vi hjælper og passer på hinanden.

Eksempel fra vuggestuen:

To piger i alderen 2,5 og 2,7 år, vil rigtig gerne lege læge. En voksen giver dem lægetasken og kitlerne der-til. De går ind i et af de små rum og tager nogle dukker med, som skal være patienter. Pludselig kommer der en dreng på 2,8 ind og vil gerne lege med. Det må han gerne for pigerne og de giver ham nogle læge-ting. Legen bliver ved og ved, nogle nye børn kommer til og andre går. Pigerne er åbne og imødekom-mende og accepterer at børnene kommer og går i legen.

Eksempel fra børnehaven:

Vi havde fået et nyt barn på stuen og ville gøre ham tryk på stuen og legepladsen. Derfor valgte vi lave en "tour de legeplads" på vores bevægelsesdag om fredagen.

Vi startede lige uden for stuen og fortsatte hele legepladsen rundt, til vi ramte vores starts punkt.

Ved hver "lege/bevægelse mulighed" talte/spurgte vi om: "Hvad kan man her?" og så prøvede alle børn og voksne "aktiviteten". (Nogle steder var de voksne for store f.eks. skyttegraven). Vi har mange naturlige be-vægelses muligheder, f.eks. træer (klatre), sten (klatre op og rutsje ned), gamle træstammer (balance) og her var det ofte nødvendigt at børnene hjalp hinanden, hvorimod de "færdiglavede" bevægelses muligheder kunne de fleste klare selv. Med undtagelse af vores klatrehus, hvor man ved hjælp af et tov skulle gå op af den ene væg og klatre ned af den anden ved hjælp af "fix punkter". Her måtte børnene selv, hive sig selv op, samtidig med at andre børn skubbede på. Flere redskaber/områder prøvede vi flere gange, f.eks. rut-sjebane, tunnel og hinke.

Det tog lang tid, da vi har en stor og dejlig varieret legeplads. Men det var super sjovt og lærerigt for alle og vores nye dreng, lærte sine kammerater at kende og fik vist, hvad han kunne.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Skovly ser vi et godt samarbejde mellem personale og forældre som en forudsætning for at barnets hverdag fungerer. Forældre og personale er ligeværdige samarbejdspartnere, der hver især bidrager til barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse. Det er væsentligt for os, at forældrene er trygge ved institutionen, så der ligger altid en åben invitation til at mødes og afklare eventuelle undringer. I det daglige er der nogle dage, kun kontakt til en kort besked, mens vi andre dage har mulighed for en dybere snak. Dialogen kan også foregå via Famly, hvis det handler om små justeringer eller andet der ikke kræver at mødes. Vi informerer om planlægning og organisering af aktiviteter via Famly og deler billeder og videoer fra hverdagen her.

Forældrene inviteres til opstartssamtaler, førskolesamtale og en årlig samtale ud fra dialogredskabet: ”Hjernen og Hjertet”.

Der vil altid være samtaler ved bekymringer omkring et barns trivsel og udvikling. Herudover løbende samtaler efter behov.

Vi afholder forældremøde en gang årligt. Aftenens program tilrettelægges med hjælp fra FKU. Der er valg til områdebestyrelse og FKU på dagsordenen.

Der afholdes 4 FKU møder årligt. FKU er et forældreudvalg der er forbindelsesled mellem forældrene, institutionen og områdebestyrelsen. FKU får via møderne indsigt i det pædagogiske arbejde i Skovly og kan gennem arbejdet her have indflydelse på tiltag i institutionen. Herudover står de for forskellige arrangementer i huset.

Der afholdes 2 forældre og børn arbejdsdage om året fra kl. 15 til 18 og afsluttes med fællesspisning. Derudover afholdes der en sommer og julefest og cafedage.

Vi støtter op om børnenes venskaber, og opfordrer forældrene til at lave legeaftaler med forskellige børn, så alle oplever at blive inviteret med hjem. Vi ser det som et fælles ansvar forældre/personale, at skabe et inkluderende miljø i Skovly.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vi tilrettelægger vores læringsmiljøer igennem dagen, så de tager højde for at vi alle er forskellige, er i forskellige udviklingszoner, og at alle har noget at byde ind med til fællesskabet. Vi sætter en klar og tydelig ramme for børnene, med tydelige, nærværende og omsorgsfulde voksne der guider og strukturerer hverdagen fx ved hjælp af piktogrammer. I det omfang det er muligt, inddeler vi børnene i mindre grupper, efter hvilken støtte barnet har behov for. Det kan være det er svært at komme ind i lege/fællesskaber, eller der er sproglige eller motoriske udfordringer, manglende selvregulering eller særlig sårbarhed i en periode. Det kan være det sensitive barn der har brug for at kunne trække sig og få en pause. I vuggestuen kan det være det lille barn i indkøring, der i en periode har brug for trygheden ved en voksen tæt på sig.

Vi inddrager forældrene og deres viden om barnet, så vi er fælles om at skabe den bedste trivsel og udvikling for barnet. Hvor der er behov for det, inddrages vores tværfaglige samarbejdspartnere og der udarbejdes pædagogiske handleplaner som både forældre og personale arbejder ud fra. Planerne evalueres løbende, for at se om de igangsatte tiltag har den ønskede effekt og justeres efter behov. Det øvrige personale orienteres om børn i udsatte positioner, så alle kan støtte op om barnet og dets særlige udfordringer.

Eksempel fra vuggestuen:

I vuggestuen ser vi på hvert enkelt barn og deres behov. Vi skaber læringsrum som passer til det enkelte barn, samt gruppen.

På stuen har vi en dreng, som er sensitiv. Han kan godt lide at lege med biler, men med gentagende forstyrrelser af de mindre børn på stuen, reagerer han ved at blive sur og vred og reagerer højtlydt. Han har brug for ro omkring sig for at kunne fordybe sig i billegen. Personalet på stuen beslutter derfor at ændre læringsmiljøet, og laver et bil-rum i et mindre rum.

Herefter oplevede personalet, en glad dreng der har ro på til at fordybe sig i sin bil leg.

Eksempel fra Børnehaven:

Alle børnene leger og får besked på, de skal til at rydde op da vi skal spise.

En dreng på 4 år leger videre trods beskeden. Drengen har svært ved at håndtere krav og plejer normalt at gemme sig eller løbe væk, når han får at vide, der skal ryddes op. Og protesterer han, er det normalt kun med mumlen. Denne gang leger han videre.

Jeg går hen og lægger en hånd på hans skulder for at få hans opmærksomhed, mens jeg fortæller ham, at det er tid til at rydde op.

Drengen rejser sig op og protesterer ved at hamre sin fod i gulvet og sige: "NEJ, jeg vil lige lege færdig".

Jeg var overrasket og måtte holde et lille smil tilbage, da det er første gang han siger fra, uden at gemme sig væk. Vi laver en aftale om, at han leger færdig, og jeg informerer de andre personaler om vores aftale. Da han er færdig efter nogle minutter, rydder han op og kommer ud og står i kø til toilettet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Skovly har vi valgt, at de store børn om mandagen er opdelt stuevis og om torsdagen er opdelt i 2 grupper – drenge og pige gruppe.

Det gør vi, dels fordi der ofte er stor forskel på drenge og pigers interesser, men også fordi der kan være stor forskel på modenhed, lærings parathed og sociale kompetencer.

De 2 grupper deles jævnlige op i 2 undergrupper. Det gør vi, fordi vi gerne vil øve børnene i at danne nye sociale relationer med dem som de sandsynligvis kommer til at gå i skole med, så de lærer hinanden at kende på tværs af stuerne, samt for at der er tid og nærvær til at det enkelte barn kan udvikle sig i sit eget tempo.

Vi er 3 tovholdere som står for aktiviteterne med storbørnsgruppen.

Om torsdagen, når vi har turdag, har vi mulighed for at tage på længerevarende turer og først komme hjem om eftermiddagen, så vi har god tid til fordybelse, eller til at opleve/se ting, som ligger længere væk.

Vi deltager året igennem i forskellige aktiviteter sammen med de andre institutioner i byen, vi besøger kirke og plejehjem, samt byens skoler flere gange, for at børnene kan føle sig trygge ved SFO start.

Vi arbejder med en holistisk tilgang til læring, trivsel og udvikling, hvor kognition og læring forstås som noget, der sker i samspil mellem krop, hjerne og omverden.

Det er vigtigt for os at hjælpe børnene i deres dannelsesproces, så de får de bedst mulige betingelser for at indgå i sociale fællesskaber, tilegne sig læring og føle sig som et helt menneske.

Det er vigtigt for os at se barnet ud fra hele dets potentiale. Vi understøtter det de er gode til og guider og vejleder dem i de udfordringer de måtte have, for på den måde at skabe glade og nysgerrige børn, som er fulde af selvværd og har mod på at møde nye udfordringer.

Eksempel fra storbørnsgruppen:

Vi har planlagt, at vi skal en tur ind til Nationalmuseet med de store piger og se guldhornene. På museet bliver pigerne først fascineret af de guldsmykker der ligger sammen med guldhornene. Pigerne genkender hurtigt guldhornene og var dygtige til at observere selv de mindste figurer på hornet. De kom med mange sjove bud på, hvad de mange forskellige mønstre og motiver skulle betyde. Vi spørger, hvad de tænker guldhornene blev brugt til? Det kom der mange gode og opfindsomme ideer på. En af pigerne siger: ”Jeg tror, det er blevet brugt som drikkedunk, så fik de noget at drikke, når de var tørstige.”, ”Jeg tror, det er til at blæse i.” og ”Jeg tror, det er til at kigge med, ligesom en kikkert”. Da vi læste teksten for guldhornene, blev de meget optaget af den tyv der stjal guldhornene. De blev ved med at spørge ind til, hvem tyven var, hvad han hed og om han stadigvæk var i fængsel? Da vi havde læst teksten, fandt vi ud af, at ingen rigtig vidste hvad man havde brugt hornene til. Det var både sjovt for børnene og for os voksne at gætte på og at fore- stille os, hvordan man levede dengang.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi inddrager lokalsamfundet ret bredt i vores pædagogiske arbejde, både for at lære børnene om byens kultur og den mangfoldige natur med fjord, skov og grønne områder. Vi har et tæt samarbejde med kulturskolen, som vi samarbejder med omkring musiske og kunstneriske forløb, hvor vi både kommer på kulturskolen og de kommer i institutionen. Fx har vi de sidste 2 år haft musikskolen på besøg til vores Bedsteforældredag, til et "syng sammen" arrangement. Vi har et tæt samarbejde med de lokale skoler omkring skoleovergange. Vi besøger biblioteket, både for at låne bøger, se film, teater eller andre aktiviteter de byder på. Vi besøger kirken, kirkegården og snakker om livet og døden, og til jul er vi til krybbespil. Vi pynter juletræ i det lokale center og benytter det også til at kigge på forretninger og lave småindkøb. Vi besøger de andre børnehuse for at hilse på og lege på deres legeplads, ofte medbringer vi madpakker og bliver og spiser. Vi går på hjemmebesøg hos børnene til fødselsdage, for at give børnene glæde og stolthed ved at vise deres hjem frem for os. Vi går ture rundt i byen for at lære at færdes i trafikken og vuggestuen tager på cykelture ud i det blå på Christianiacykler. Vi tager på ture til skoven og fjorden og undersøger hvad der lever de forskellige steder. Vi indsamler skrald og snakker om forurening og hvad det gør ved naturen, når vi ikke passer på den. Vi besøger fårefolden og køerne. Ser på bådene i havnen og følger kort og godt livet i Jyllinge. Vi bruger lokalsamfundet i forbindelse med temaer, fx havde vi besøg af en biavler i forbindelse med et projekt om bier. Renovationsbilen kom forbi i forbindelse med et skraldeprojekt og børnene prøvede at sidde i førerhuset og trykke på knappen så containeren blev tømt osv. Om sommeren deltager de ældste børn i Jyllinge festivallen.

Eksempel fra vuggestuen:

På turene ud af huset møder vi ofte folk fra lokalsamfundet. Ofte stopper de op og snakker med børnene om lidt af hvert. Tit møder vi folk, der lufter hunde og jævnligt får børnene lov til at komme tæt på hundene, så snakker vi om små/store hunde, hvad hunden hedder, siger og så videre.

På en tur med børnene mødte vi en af arbejdsmændene, som vi før har set fra legepladsen, mens han arbejdede på den nye supercykelsti. Vi spurgte ham, om vi måtte kigge på hans arbejdshjelm, hvilket vi fik lov til. Vi snakkede med ham om brugen af hjelmen, farven og så videre. I lang tid efter kunne børnene relatere til arbejdsmandens hjelm, når de legede arbejdsmænd med vuggestuens plastik arbejdshjelm.

Eksempel fra børnehaven:

Besøg på kirkegården

Det er skønt vejr og vi har god tid, da vi stopper op ved kirkegården. Vi snakker om: "Hvad er en kirkegård" og "Hvad er en begravelse". Vi taler om forskellige typer af begravelser, med urne, lille gravsted, hele kisten i jorden og store gravsteder. Børnene fortæller om, hvad de har oplevet og hvordan deres bedsteforældres gravsted ser ud. Vi taler om de fine gravsten, om hvad der står på dem, om der er fugle eller blomster på. Og så er det sjovt, at der på de gamle gravsten står, hvad de døde arbejdede med, og at der står hustru foran kvinderne. Vi får os en snak om arbejdslivet i gamle dage.

En voksen spørger: "Hvorfor hedder det mon en kirkegård?" Et af børnene (4 år) siger: "Kirken ligger jo lige der" og så var det uddebatteret.

Vi talte lidt om Gud og Jesus og hvor vi kommer hen, når vi dør. Alle er ret sikre på, at vi kommer i himlen. Der er lidt tvivl/uenighed, om vi så er hos Gud eller "bare" i himlen.

Vi går forbi nogle "hyggelige" gravsteder, eller haver som et af børnene kaldte dem. Der er nisser og hjerter. Nogle af børnene fortæller om de perleplader de har lavet og at de er kommet op at hænge på bedsteforældrenes gravsted. Vi er enige om, at det er hyggeligt og godt, at der bliver passet på de dodes haver.

Vi kommer også forbi "de ukendtes gravsted". Her bliver stemningen lidt trykket, da det er lidt trist uden blomster og hygge. Det er tydeligt, at her er der ikke nogen der passer på de døde. Men så ser vi Jesus der hænger på korset og passer på. Det gør det mindre trist. Den voksne fortæller, at der engang var en dreng, der på spørgsmålet om, hvem det var der hang der, svarede: "Det er Tarzan". Alle smiler og griner lidt.

Så er tiden kommet, til at vi skal nå bussen tilbage til børnehaven. Vi går fra kirkegården, med en god og varm følelse. Ved busstoppestedet, er der en dreng (5 år) der spørger: "Kan du huske, da vi begravede det egern, der var kørt over". Jo, det kunne jeg godt. "Da var det os, der passede på det". "Ja". "Det var godt".

Der var et godt flow i spørgsmålene. Der var eftertænksomhed/refleksion og en masse af følelser på den tur.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vores fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Skovly er præget af værdier som omsorg, nærvær, tydelige og troværdige voksne, der ser, hører og føler børnene. Der er en god stemning og megen humor og vi er bevidste om at vi er gode rollemodeller for både børn og voksne. Der er en genkendelig rutine i hverdagen med samlinger, spisetider, vaske hænder/ toilet, hviletid og aktivitets/legetid. Samlingerne er vigtige i forhold til børneperspektivet, det er bl.a. her vi hører, hvad børnene er optaget af og derved får mulighed for at følge barnets spor. Der er fokus på børnegruppen og fællesskabet, og hvordan vi er sammen, taler sammen og passer på hinanden.

I både vuggestuen og børnehaven arbejder vi med æstetik i de daglige rutiner ved at lære børnene at rydde op efter sig, det kan være efter en leg, i garderoben eller efter spisning hvor tallerkner og bestik ryddes af bordet.

I børnehaveafdelingen bærer vores fysiske børnemiljø præg af et kreativt miljø, hvor der står rigtig meget fremme, både materialer og legetøj. Det betyder der er meget på hylder, i reoler, skabe og på opslagstavler m.m. Vi voksne har et ønske om at vores læringsmiljøer er tydelige for børnene og at de trives og vokser ved mulighederne for frie valg og en stor grad af selvbestemmelse. Corona tiden har vist os at børnenes kreativitet vokser ved færre materialer og legetøj, så når vi fremadrettet tilpasser det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, skal vi være opmærksomme på følgende punkter:

Lave læringsmiljøer efter den børnegruppe vi har

Hvad skal ude/inde rummet bruges til. Gøre det tydeligt i indretningen, fjerne alt der ikke hører til.

Valg af legetøj og ting i rummene, hvad skal være i børnehøjde og hvad skal ikke og hvorfor

Hvad hænges op, hvorfor og hvor længe skal det hænge

Der skal være legeområder til sociale lege

Tumlelege

Kreative og sansemotoriske aktiviteter

Sikrer der er steder til fordybelse og ro.

Områder til leg og aktiviteter i mindre grupper

Da Covid-19 ramte os i 2020, flyttede vi vores fokus fra indretning af læringsmiljøer inde til udendørs læringsmiljøer. Dette kan der læses mere om i evalueringsrapporten. I 2022 vil vi igen have fokus på indendørs læringsmiljøer, som beskrevet ovenover

Vuggestuen har haft fokus på og arbejdet med det indendørs børnemiljø siden deltagelse i først Barnet i Centrum og senere Fart på Sproget og er meget observante på det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse og hvad rummets indretning har af betydning for barnet. Børneperspektivet inviteres ind i udviklingen af børnemiljøet ved at observere/iagttage børnenes brug af rummet, herunder gestik, mimik og kropslige bevægelser.

Vi gjorde os følgende erfaringer i forbindelse med etableringen af en småbørnsstue: Det blev ret hurtigt synligt for os, at vi ikke havde været opmærksomme på de udfordringer, der lå i at småbørnsstuen skulle "fodre" de 2 øvrige stuer. Dette gjorde at de små kom til at være for kort tid på stuen, inden de skulle videre på en af de øvrige stuer og fik altså et hurtigt skift og ikke den rolige og trygge indkøring, vi havde forestillet os. Det viste sig også ved mange grædende børn Vi havde ikke mulighed for at blive siddende på gulvet hos dem, for så var der et barn der skulle sove, have skiftet ble eller spise. Det skabte uro og utryghed for de nye børn, når vi hele tiden rejste os. Vi observerede ligeledes at der var for mange små i et rum, hvilket gjorde det let for uroen og gråden at smitte. Flere forældre gav udtryk for deres bekymring over deres børn skulle rykke efter kort tid på indkøringsstuen.

De to andre stuer havde hver 13 børn, hvilket heller ikke fungerede, da de alle var jævnaldrene og havde brug for god plads at røre sig på. Grundet Covid-19, var vi stueopdelte og dørene holdt lukkede. Det gav meget uro, støj og konflikter på stuen.

Personaleresressourcerne var ikke optimale i forhold til oftere at kunne dele børnene op i mindre grupper.

Vi evaluerede løbende på, om vi og børnene opnåede de mål for omstruktureringen, som vi havde sat os for. Analyse af evalueringerne viste tydeligt at strukturændringen ikke gav det løft til vores pædagogiske læringsmiljø, som vi havde ønsket og at det ikke bidrog til at øge børnegruppernes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor valgte vi, at gå tilbage til den tidligere struktur med blandede aldersgrupper på alle 3 stuer. Dette blev i værksat henover sensommeren-21, hvor flere af vuggestuens børn skulle overflyttes til bh.

I 2022 vil vuggestuen vil være undersøgende på mikroovergange i løbet af børnenes hverdag. Efter vi er gået tilbage til at være 3 stuer med børn i blandet alder og dørene imellem stuerne igen er åbne, er det vigtigt at skabe blide og rolige overgange for børnene. Hvordan gør vi mikroovergangene så strukturerede og genkendelige som muligt, så børnene har ro til videre læring? Hvordan tager vi hensyn til det enkelte barns behov?

Vi vil undersøge, hvordan vi skaber gode overgange på stuerne og i de situationer hvor børnene fra de 3 stuer er blandede. Vi vil starte med at arbejde med mikroovergange i forbindelse med vores frokost, hvor vi blander børnene fra de 3 stuer. Vi vil løbende kigge på hvordan mikroovergangene fungerer i forhold til børnenes sammensætning, både på stuerne og i hele vuggestuen og justerer disse efter behov.

I maj fik vi besked fra kommunens miljø og energipulje, at vi var bevilliget ny belysning og støj-dæmpende paneler og borde i hele huset. Det passer så fint ind i vores planer om at ændre på de eksisterende læringsmiljøer og nytænke indretningen.

Eksempel fra vuggestuen:

En tur ud i det blå med en gruppe børn som byder på opdagelsen af fugle, snegle, småsten og blomster. På et stykke eng er der plantet et større blomsterbed, hvor vi kan gå inde imellem blomsterne. Det er et skønt og smukt sted at vise og udforske sammen med børnene.

På vejen dertil finder børnene flotte sten som bliver puttet i lommen og fremvist og talt om, når vi er tilbage i vuggestuen. De mange fugle som vi ser, bliver beundret og snakken går på om det er måger, ugler eller andre fugle vi ser.

Fremme ved blomster arealet, hvor børnene sammen med den voksne får en sanselig oplevelse ved at dufte, mærke, se og måske smage på de fine blomster. Dette giver også anledning til nysgerrighed på hvilken farve blomsterne har, ligner de noget vi allerede kender f.eks. et hjerte. mm.

Den åbne eng indbyder også til fange leg og andre vilde kropslige udfoldelser, så som koldbøtter og løb, samt et bredt fællesskab.

Eksempel fra børnehaven:

Akvarelmaling af insekter

I løbet af sommeren har vi snakket og kigget meget på insekter. Derfor valgte vi dette lille kunstprojekt i hele børnehaven.

Vi startede med, at kigge på billeder med forskellige insekter sammen med børnene. Vi snakkede om hvordan de så ud. Bagefter tegnede børnene en blyantstegning af et insekt de selv valgte. Vi sad sammen i små grupper, så vi havde mulighed for at snakke sammen om insekterne og inspirere børnene. Da alle havde lavet en blyantstegning tog vi børnene ud i endnu mindre grupper, hvor de tegner deres valgte insekt med sort permanent tusch. Derefter skulle de male deres insekt i akvarel. Børnene fortalte hvilken farve de skulle bruge, og så blev farverne styret af en voksen så pensler og farver ikke blev blandet. Hvert barn lavede et rigtig fint og farverigt maleri.

Da hele projektet var færdigt valgte vi at holde fernisering på alle stuerne, så forældrene kunne komme og se dem til en kaffedag.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovly er der fokus på at det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte barnets alsidige personlige udvikling gennem en hverdag med faste og let genkendelige rutiner og aktiviteter gennem dagen, der gør det trygt for barnet at være i. Læringsmiljøer der understøtter barnets livsduelighed, nysgerrighed og selvværd.

Vi vægter at være nærværende voksne, der er der for barnet, for at hjælpe barnet ind i fællesskabet, støtte barnets deltagelse i aktiviteter, hjælpe barnet til at give udtryk for, hvad det tænker og føler. At barnet oplever, der er voksne der lytter til mig, hører mig og ser mig.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børn lærer at:

- Kende sig selv og sit eget værd og at kunne indgå i forskellige fællesskaber.
- Kende og udtrykke egne grænser samt at kunne sætte grænser over for andre
- Være selvhjulpne, så de får tillid til egen formåen.
- At have "gå på mod" og troen på, at man kan.
- At lege og gennem legen udvikle sig socialt og kunne skabe positive relationer til andre børn
- At have et pædagogisk personale omkring sig der sikre et trygt og omsorgsfuldt miljø, der støtter barnet i sin tilknytning til personalet og øvrige børn, så overgangen mellem hjem og Skovly bliver så smertefri for barnet som mulig.

Eksempel fra vuggestuen:

I perioden op til halloween skal alle børnene lave pynt. Børnene har sammen med de voksne kigget på halloween pynt på I-pad'en og har besluttet sig for at lave spøgelse til ophæng. Børnene starter med at få malet deres fødder. De sidder skiftevis på puslebordet og får malet fødderne hvide. Derefter skal de træde på et stykke sort karton. De fleste børn syntes, at det er sjovt at få malet fødderne. De kigger nysgerrigt og griner, når det kilder. En pige er tydeligt usikker på at skulle have malet fødder. Hun skal overtales til at få strømpen af og når kun at få lidt maling på foden, før hun siger fra. Pigen bliver undervejs opmuntret og anerkendt af de voksne for at være med. Børnene laver de følgende dage spøgelse færdige. Spøgelse bliver derefter hængt op i vuggetuens alrum, hvor netop denne pige sidder, når vi spiser frokost. Den efterfølgende periode kigger pigen hver dag efter sin spøgelses fod. Hver dag vil hun have den udpejet og hun snakker med stolthed i stemmen og smil på læben om den i lang tid under måltidet. Hver dag snakker vi om det samme. Om hvordan den er blevet lavet, hvor flot den er og at hun ikke syntes, at det var sjovt at få malet foden, men at hun fik det gjort og at den er kommet op at hænge. Den dag hun får spøgelse med hjem, er hun tydeligt stolt.

Eksempel fra børnehaven:

Vi har morgensamling, et barn på 3 år falder over den voksnes ben, "hovsa" udbryder den voksne, "du ramte mit skinneben" "skinneben?" spørger barnet. Den voksne begynder at tale om knogler o. lign. og pludselig udbryder en af børnene "ligesom min trøje". Drengen har en trøje på, med skelettet tegnet på. Trøjen bliver lagt midt på gulvet, så alle børnene kan se den, så vi starter vi fra en ende af, kraniet, ribben, skulderblade, osv. Samtidig med at vi mærker på vores kroppe, efterhånden som vi når knoglerne. Vi taler om vores led, håndled, albueled, ankelled osv. Efterfølgende synger vi 2 sange om kroppen, "revne gulerødder" og "Her er kroppen" (tingelingelater)

De næste par dage fortsætter vi med at remse alle knoglerne og synge sangene, drengen har forsat sin trøje med.

Dette var at gribe en situation, når den tilbyder sig. Alle børnene var engageret og med til at remse navnene på alle knoglerne, efterhånden som vi "kørte" derudaf. Efterfølgende har børnene talt om knogler, hvor de sidder henne og må jeg mærke din knogle? osv.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovly arbejder vi ud fra, at det er gennem hverdagens rutiner og sociale fællesskaber, børn udvikler relationer og får øje for hinandens forskelligheder og kompetencer. Læringsmiljøet skal understøtte legens betydning i forhold til at fremme børnenes sociale kompetencer, da børn anvender legen til at relatere sig til omverdenen og sociale roller. Det er gennem legen barnet afprøver sig selv og hinanden, lærer om forhandling og konfliktløsning, øver sin empati og lærer sig selv at kende. Læringsmiljøet indbyder til at børn kan mødes i forskellige fællesskaber og danne venskaber på tværs af stuerne så alle børn trives og hører til.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børn lærer:

- At indgå i sociale relationer, kunne vise empati og at mennesker er forskellige
- At være en god ven og forstå hvad det betyder at være en god ven
- At indgå i demokratiske processer, herunder at kunne samarbejde med og give plads til andre
- At indgå i en daglig og positiv kontakt til hinanden og de voksne
- At på sigt, at kunne løse egne konflikter, undervejs søge hjælp hos de voksne eller hinanden

Fjerner man stenene på barnets vej, så lærer det ikke selv at tømme skoen senere i livet – og så kan det komme til at gøre ondt, at gå videre ud i livet.

Eksempel fra vuggestuen:

Peter og Sofie er 2,6 år, de leger med madtingene inde i rummet med komfuret og bordet, hvor man kan sidde og lege, at man spiser. Peter rør i gryden, lader som om han tager noget fra gryden og lægger det op på Sofies tallerken.

"Værs' go'" siger Peter

"Tak" siger Sofie og kigger på tallerkenen.

"Den er varm" siger Peter.

Sofie puster på tallerkenen og lader som om hun spiser.

Peter smiler til hende og siger: "Vil du have mer'?"

Eksempel fra børnehaven:

En pige på 2,10 år (X) er lige startet i børnehaven. Hun føler sig ikke tryk, hvilket tydeligt ses i hendes væremåde og mimik. I starten har hun en voksen tæt på sig hele tiden til at støtte og guide hende.

En anden pige på 3, 4 år, (Y) forsøger flere gange at kontakte X og starte nogle lege med hende. X vil godt lege med, så længe hun har trygheden ved den voksne tæt på.

Efter nogle uger, begyndte hun at lege uden at have brug for en voksen i nærheden.

Hun leger fortsat med Y, men leger også med andre børn og alene.

Hun udstråler glæde og tryk i sin hverdag

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi udvikler børns kommunikation og sproglige kompetencer gennem samvær, samtale, leg, fortælling og aktiviteter i hverdagen. Dette sker i de nære relationer med forældrene, andre børn og det pædagogiske personale. Vi tilbyder læringsmiljøer i hverdagens praksis, der indbyder til at bruge sproget og til at kommunikere sammen. Koble ord på handling, skabe dialoger, fortælle og læse historier. Øve sprogets rytme gennem motorik, rim og remser og give børnene taletid, hvor de kan ytre deres tanker og fortællinger. Tale med børnene og ikke til dem. Skabe gode lege/læringsmiljøer hvor børnene kan øve nye ord og begreber. Vi stiller åbne spørgsmål og hv-spørgsmål for at udvide samtalen og øve barnet i at udtrykke sig. I vuggestuen benytter personalet enkelte ”Tegn til tale” tegn for at styrke børnenes kommunikation.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børn lærer at:

- Kommunikere varieret ud fra det givne alders- og udviklingsniveau
- Sætte ord på følelser, handlinger og hensigter
- At forstå beskeder, der gives både individuelt og kollektivt
- At kommunikere på en hensigtsmæssig, anerkendende og dialogbaseret måde
- Bruge sproget bl.a. gennem motoriske lege, rytme og sang.

Vi følger op på barnets sproglige udvikling gennem Rambølls Sprog vurdering og hvor det er relevant inddrages en tale-høre konsulent.

I efteråret 2020 introduceres Sprograppen som det nye styringsredskab.

Eksempel fra vuggestuen:

Samling på snegle-stuen, hvor hvert barn sidder på et billede af sig selv, hvor deres navn står. De sidder i en rundkreds, så alle kan se hinanden. Vi starter med at synge en godmorgen sang og når vi synger slår vi os på lårene. De børn som endnu ikke har sprog kan slå på lårene og derigennem være en del af sangen og fælleskabet. Til slut i sangen, siger vi navne på alle de børn, som er der og til sidst spørger den voksne: "Hvem mangler vi i dag?"

Et barn på 2,6 år siger: "Vi mangler Sofie og Knud."

Den voksne siger: "Vi mangler også en pige, som plejer at sidde derovre ved siden af Oskar og William."

"Det er Ida." siger Oskar.

"Ja." Siger den voksne. "Ida er på ferie med sin mor og far."

"William vil du rejse dig op og tælle, hvor mange børn vi er i dag?"

"Ja." Siger William og går rundt og tæller børnene, imens han rører dem på håret.

Eksempel fra Børnehaven:

Vi har morgensamling, vi skal i dag øve rytmer. Vi starter med at klappe 1-2-3-4 og efter vi har øvet lidt, finder børnene hurtigt ud af, hvilke rytmer vi har gang i. Den voksne finder rasle æg frem, hvert barn får udleveret et rasle æg. Den voksne sætter musik på, "5 små aber sad på en gren" en sang, som børnene kender rigtig godt og har sunget mange gange. Børnene skal nu rasle med deres rasle æg på bestemte tidspunkter i sangen, hold fest, hvor kommer der gang i rasleriet, de er super dygtige til at rasle på de rigtige tidspunkter, der er også mange af børnene, som har "tungen lige i munden", som man siger. Vi rasler til sangen flere gange.

Rytme har stor betydning for børns sproglige og musikalske udvikling, at udtrykke sig musisk giver tilfredsstillelse, hvilket giver glade børn og børn med selvværd

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Skovly ser vi krop og bevægelse som en sanselig og motorisk tilgang til verden. Bevægelse baner vejen for at udforske, prøve kræfter med sig selv og andre. Ved at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed, styrker vi også deres forudsætninger for at udvikle sig. Alle børn skal opleve krops- og bevægelsesglæde og blive fortrolige med deres krops funktioner. Vores læringsmiljø opfordrer til at udforske kroppens muligheder og begrænsninger og give ro, tid og plads til at støtte barnet i selvhjulpenhed, så barnets fysiske og psykiske trivsel styrkes. Barnets selvværd og glæde vokser hver gang det oplever: Jeg kan selv”.

Vi har et link til videoen: ”Så lad dog barnet selv gøre det” liggende på vores hjemmeside og opfordrer forældrene til at se den.

Vi har gode rammer og muligheder for at børnene kan udfordre sig selv motorisk, både ude og inde. Vores legeplads er indrettet så den indbyder til mange motoriske udfordringer, muligheder for at eksperimentere, og for at bruge sanserne i al slags vejr. Der er mulighed for at klatre i træer, løbe op og ned af bakker, forskellige former for boldspil, sandkasser og gynger. Inde har vi et rytmikrum med forskellige redskaber til motorisk udfoldelse for alle aldre.

Børnene power napper i børnehaven efter frokost, for at give kroppen ro på til at mærke sig selv og fordøje frokosten.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børn lærer at:

- Kende egen krop, udvikle en kropsbevidsthed og motiveres til at bruge kroppen, at "vil selv"
- Føle glæden ved at bevæge sig, at sanse, mærke og fornemme kroppens behov.
- Bruge kroppen i legeaktiviteter i fællesskab med andre børn, kunne sig til og fra.
- Udvikle balance, bevægelighed, udholdenhed.
- Bruge sanserne, lugte, føle, høre, se og mærke.

I maj-19 fik erhvervede vi det Blå Flag fra Friluftsrådets grønne mærkningsordning. Det blå flag er en videreudvikling af det grønne flag, som er dannet af De grønne spirer, som er Friluftsrådets grønne mærkningsordning. De grønne spirer fokuserer på udeliv, natur og miljø og en grøn og sund hverdagskultur. Det Blå Flag er en overbygning, som gives hvis du kobler bevægelse på. Her er der især fokus på de 18 grundbevægelser: Gå-løbe-hoppe-hinke-kravle-krybe-trille-snurre-balancere-vippe-gynge-svinge-klatre-trække-skubbe-kaste og gribe.

Eksempel fra vuggestuen:

Emma på 1,3 år er blevet så god motorisk, at hun nu selv forsøger at kravle op i trip, trap stolen. Den voksne fjerner bøjlen, så hun kan kravle op og sætte sig på stolens sæde. Da Emma er færdig med at spise, viser den voksne hende, hvordan hun skal gøre, så hun kan kravle ned. Det kræver lidt voksen hjælp og guidning de første par gange Emma skal kravle ned, men så kan hun selv gøre det. Hun kigger glad op på den voksne, første gang det lykkedes at gøre det selv.

Eksempel fra børnehaven:

Vi øver grundbevægelser.

Vi samlede alle børnene fra mellemgruppen.

Vi fandt en sjov melodi, som vi lavede de lette grundøvelser til så som, som hoppe, hinke, snurre og trille så dansede vi til sidst.

Bagefter delte vi børnene op i 3 grupper. Vi fordelte os ud på legepladsen, så hver gruppe startede forskellige steder.

Børnene blev virkelig udfordret turen rundt. Vi klatrede op i klatrestativet. De skulle gå op ad bakken, hvor de trak sig op ved hjælp af torvet. De skulle kravle op på betonrøret ved vuggestuen og klatre op ad klatrevæggen og lade sig glide ned igen. Vi balancerede på bommene og gyngede, hvor vi hjælper hinanden med at skubbe.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores pædagogiske læringsmiljø udvikler børnenes nysgerrighed og give dem lyst til at udforske naturen og de små mysterier i hverdagen, som hvorfor flyder et blad på vandet, mens en sten falder i? Vi bruger vores legeplads som et naturligt læringsrum med god plads og højt til loftet. Her er mange kroge med forskellige læringsrum, fx blomsterhaver, frugtbuske, æbletræer, grønt og krydderurtehaver. En lille ”skov”, og bålplads. Masser af insekter, biller og fugle. Der er plads til at undres, eksperimentere, udforske, stille spørgsmål og finde, eller sammen med en voksen, finde svar. Vi lærer børnene, at vi skal passe på vores jord, ved bl.a. at affaldssortere og samle skrald på ture i nærmiljøet. Der er gode muligheder i nærmiljøet til at udforske fjord og skov. Vi er ude i al slags vejr, så børnene sanser og oplever naturen på alle årstider. Vi arbejder med fra jord til bord og ser hvad der, sker når vi putter et frø i jorden, når vi husker at vande det, og når vi ikke gør. Vi har gennem vores aktiviteter erhvervet ”Det grønne flag” fra De grønne spirer. Vi ser naturen

som en enestående legeplads for både krop og sind. Når børn leger i naturen, får fantasien og samværet med andre børn frit spil og børnene udfordres på mange planer både kropsligt og mentalt. De voksne er tilstede og nærværende og udvider barnets perspektiv, er nysgerrige og eksperimenterende sammen med børnene, stiller hvad nu hvis spørgsmål og lærer børnene at man kan søge viden gennem Ipad, opslagsbøger, biblioteket m.m.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børnene lærer at:

- Få glæden ved at være i ude i den friske luft og udforske de muligheder naturen byder på.
- Bruge sanserne i naturen, at dufte, mærke, føle, se og høre.
- Eksperimentere og være undersøgende, kategorisere, måle og veje, hvad sker der hvis?
- Der er en sammenhæng mellem det vi dyrker i jorden og det vi spiser (projekt fra jord til bord)
- Vi alle skal passe på vores jord og biodiversiteten. Fx hvad sker der med plastik, hvis vi bare smider det jorden.
- Tilegne sig naturfaglig viden.

Eksempel fra vuggestuen:

En formiddag er 6 vuggestuebørn og 3 voksne gået en tur i en lille skov tæt på Skovly. Undervejs kigger vi på og snakker om de ting vi ser, for eksempel hvilke blomster er ved at komme op af jorden og at nogle buske er ved at blomstre. Børnene lytter og piller i de spirende blomster og knopperne på grenene. De voksne fortæller børnene, at det er vigtigt at passe på det vi ser, så det ikke bliver ødelagt og at vi jo skal se det blomstre, når vi kommer igen.

I skoven bliver 2 drenge optaget af at se 1 bænkebidder kravle op af en lille træstamme. Bænkebidderen kravler lidt op og falde ned flere gange. Drengene er opslugt at kigge på den. De sidder først på hug men lægger sig ned på deres maver. De starter ud med at kigge og grine højt, når den falder. De kommenterer højt, hvad de ser. Lidt efter begynder de forsigtigt at prøve at røre ved bænkebidderen mens de hviner. De bliver mere og mere ivrige og kommer næsten til at mase den. En voksen kommer og snakker med dem om, hvor lille den er og at de må passe på den. Drengene stopper med at røre den. De gentager, hvad den voksne sagde flere gange og kigger på bænkebidderen til den forsvinder.

Eksempel fra børnehaven.

Dansende rosiner

Materiale: 1 glas, en dansk vand og rosiner

Forsøg:

- Hæld dansk vand i et glas
- Smid 10 rosiner i glasset
- Se hvad sker der?

Den voksne (T) hælder dansk vand i et glas og vi ser og hører, hvordan boblerne bruser. T spørger børnene om der er nogen, som har smagt eller kan lide dansk vand og der er ikke mange af børnene der svarer ja. Børnene er med til at tælle de 10 rosiner, som skal i glasset. T spørger: "hvad tror I der sker, når man kommer rosinerne i glasset?" De bliver helt brune, når vi lægger dem ned i glasset med dansk vand. T: "Hov, prøv at se..." børnene er meget fokuserede på glasset og et barn siger: "De flyder op", T: "Ja til overfladen, se... Et barn siger: "Nu forsøger en at komme op", T: "Der var en der gik ned igen, de danser, hvorfor gør de det?" En anden voksen forklarer: "Vandet laver ligesom badevinger på rosinerne og tager dem med til overfladen, når så boblerne springer, så synker rosinerne igen", sådan bliver det ved, den voksne siger: "de bliver ved med at synke og stige op, og ned, og op igen, nogle gør det hurtigt og nogle gør det langsomt.

Hvad vil der ske, hvis vi kommer rosiner i alm. vand? Skal vi ikke prøve..." et barn: "Jo, lad os prøve". Der bliver hentet et glas med vand fra vandhanen og børnene er med til at tælle til ti rosiner. De kommes i glasset med alm. Vand. T: "Nej... se de få også bobler. Et barn siger: "De svømmer bare ikke op" og et andet barn siger: "Nej, de danser ikke". Et andet barn nævner det samme. "De danser ikke". T spørger børnene: "Hvorfor mon de ikke gør det". Et barn siger: "Fordi der ikke er så mange bobler". T: "Ja, det er nemlig rigtigt, det er fordi, der er kulsyre i dette glas". "Kulsyre, prøv at sige kulsyre", børnene siger i kor "kulsyre". T: "Det er ligesom det, der er i en sodavand, en Cola eller en Fanta, når man drikker den, så er der sådan noget der kilder på tungen, sådan nogle perler på tungen, det er kulsyren, det er det vi kalder for bruset". "Aha" siger et af børnene og flere af børnene siger. "Jeg kan godt lide brus"

Nyt ord: kulsyre

Aha oplevelse mht. brus er lig med kulsyre

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi skaber viden og forståelse for egen og andres kultur, det gør vi bl.a. ved at følge de traditioner som er beskrevet i vores årsplan. Vi har jævnligt familier og ansatte i huset fra andre kulturer, som bidrager til vores viden og forståelse for, at verden kan se ud på mange måder

I vores læringsmiljøer har vi områder hvor børnene kan være kreative og har muligheder for at udtrykke sig på forskellige måder. Både steder der er voksenstyrede og steder børnene selv kan udfolde deres kreativitet, hvor materialer er tilgængelige og indbydende, hvor de kan eksperimentere og møde nye sider af sig selv. Læringsmiljøer, hvor vi stimulerer børnenes eget engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed.

Vi har et godt samarbejde med den lokale kulturskole, som arrangerer forløb med børnene der indeholder, musik, sang, bevægelse og billedkunst. Forløbene afholdes enten på kulturskolen eller i eget hus.

Vi skaber læringsmiljøer der gør det muligt at alle børn lærer at:

- Kende deres egen baggrund, samt få kendskab til andres baggrunde og kultur. At benytte IT til at få viden og billeder fra andre kulturer og bringe det ind i et læringsmiljø. Køkkenet bidrager ind i dette læringsmiljø ved at servere mad fra forskellige lande.
- Kende, deres lokalmiljø og have kendskab til dets kulturelle indhold og muligheder (fx biblioteket, kulturskolen, Jyllinge festival, teater, kirken, fårefolden, fjorden og andre børnehuse mm.)
- Udvikle egen personlig kreativitet, fantasi og nysgerrighed, gennem skabende aktivitet for sig selv, såvel som i et fællesskab.
- Eksperimentere med forskellige materialer og redskaber i æstetiske processer både inde og ude.
- At det at udtrykke sig har mange virkeligheder og at der ikke er noget der er rigtigt eller forkert. Vi ser og oplever verden forskelligt. Hvis du ser grønt og jeg ser blå, skal vi bruge det sammen, til at udvide vores verdensbillede og mødes i et ligeværdigt fællesskab.

Eksempel fra vuggestuen:

Det er fastelavn og både børn og voksne er klædt ud. Børnene er glade og synes det er sjovt at være klædt ud en hel dag.

Det er tid til morgensamling, men i dag er det ikke som den plejer. Alle vuggestuebørnene mødes ude i alrummet efter de har vasket hænder. Der sidder de i en stor rundkreds og synger fastelavnssange og andet. Derefter er der en voksen der spørger hvert enkelt barn, hvad de er klædt ud som. De stiller sig op én ad gangen, så alle kan se den enkeltes barns udklædning. De nyder det, kan man se.

Derefter får børnene en lille bid mad og deres drikkedunk, og så går diskoteket i gang. Vi slår ikke katten af tønden, da det er støjende og voldsomt for vuggestuebørn og mange bliver utrygge. Der bliver skruet op for musikken og børnene danser løst, selv de små, der ikke kan gå rokker også med. Det er en dejlig dag, både for børnene og de voksne.

Eksempel fra børnehaven:

Vi er 2 voksne og 16 børn

I dag skal vi prøve nogle nye "lege", vi skal lege bilvask og kagefabrik, børnene er lidt usikre på, hvad det handler om, så den ene voksen spørger om nogle af børnene har været med nede og vaske bilen med deres forældre? og så de hvordan det blev gjort? En dreng 5 år fortæller, hvad han så, da han var med far nede og vaske deres bil, nogle store ruller svingede rundt om bilen og flere af børnene nikker genkendende til det drengen siger. Den ene voksen siger, at børnene skal sætte sig i 2 rækker over for hinanden, børnene griner og driller hinanden lidt, den voksne siger de skal rykke en numse tilbage, så der bliver luft imellem, der bliver en del fnisen over ordet numse. Den anden voksne kravler ind imellem de 2 rækker og imens guider den ene voksen børnene, at nu skal de skrubbe og vaske den anden voksen, som langsomt kravler imellem rækkerne, så bliver det børnenes tur, 2 af gangen bliver de sendt ned imellem rækkerne til stor morskab for både dem der kravler og dem der vasker

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

På vores personale lørdag d. 7/3-20 havde vi evalueringskultur på dagsordenen for at få en fælles forståelse af evaluering og hvilken evalueringskultur der skal repræsentere Skovly.

Vi kom frem til at formålet med evaluering er at være reflektive og bevidste om sammenhængen mellem faglig intention, mål, indsats og effekt og få ny viden til brug for kvalificering af læringsmiljøet. Børneperspektivet spiller en vigtig rolle, for hvem er bedre til at fortælle om deres egen virkelighed, end dem selv?

Ligeledes sikrer evalueringerne at der er fokus på sammenhængen mellem læreplanens pædagogiske mål, læringsmiljøet og børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi skal være bevidste om at alle daglige situationer er vigtige i forhold til børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse, og det derfor er vigtigt, at vi hele tiden reflektere over hvordan disse tilrettelægges. Fx kan vi spørge os selv: Hvad har børnene lært **os** i dag? Hvad var de interesserede i? Og hvordan kan det bruges fremadrettet?

Vi skal sætte mål, men det er ikke målet, vi skal interessere os for, det er formålet. Hvilke pædagogiske overvejelser var der for aktiviteten? Vi skal reflektere over, hvad var børnene optaget af? Hvad skal justeres til næste gang? Evalueringen handle om at få børnenes perspektiv i spil, at indfange deres oplevelser og forståelse og herigennem udvikle læringsmiljøet og højne vores faglige bevidsthed.

Vi dokumenterer løbende vores pædagogiske praksis gennem Famly, hvor vi informerer og lægger billeder ind, der beskriver pædagogiske aktiviteter, informerer om kommende arrangementer og anden generel information. Vi laver plancher og udstillinger sammen med børnene, så de inddrages i dokumentationen. Vi dokumenterer børnenes trivsel og udvikling gennem dialogredskabet: Hjernen og hjertet og Sprogvurderingen, herigennem involveres forældrene i udviklingsarbejdet omkring deres barn. Vi dokumentere gennem praksisfortællinger, og laver handleplaner ud fra SMITTE metoden.

Vi evaluerer løbende vores pædagogiske praksis på stue og personalemøder. Der udover på flere forskellige måder, det kan være den daglige uformelle samtale mellem kolleger, der leder til en ændring i praksis. Det kan være på et 9-møde i børnehaven eller 12 møde i vuggestuen, hvor der er debat om et emne, der leder til at nyt skal afprøves. I 2019 har vi haft skemalagte refleksionsmøder stuevis, her evalueres på de handleplaner der er lavet og nye startes op. Igennem evalueringerne skal vi sikre der er sammenhæng mellem de 12 pædagogiske mål og læringsmiljøet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Gennem den løbende evaluering indsamler vi dokumentation af det pædagogiske arbejde med læreplanen. Den skriftlige dokumentation samles i en fælles mappe. Erfaringerne fra tidligere forløb videregives og bliver herved en udvidet kommunikation mellem det pædagogiske personale omkring arbejdet med de pædagogiske mål og læringsmiljøet. Evalueringen fra et tidligere forløb, kan være afsæt for den retning du lægger, for det forløb du gerne vel videreudvikle på. Herved skabes en vidensdeling og et læringsfællesskab som understøtter den evalueringskultur vi tilstræber i Skovly, hvor vi gennem refleksioner, faglig bevidsthed om mål, indsats og effekt opnår ny viden til at opkvalificere læringsmiljøet.

SMITTE modellen vil fortsat være den metode der benyttes til handleplaner og evaluering. Evaluering af læreplanen vil løbende være på dagsordenen til p-møder. Den hvert andet årlige evaluering vil ligeledes udarbejdes på p-møder i den form den skal offentliggøres i.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC